

компонентами, які вони опановують у освітньому середовищі університету;

- ефективність роботи викладачів – навчально-методична, педагогічно-практична, науково-дослідницька, організаційна;

- наявність матеріальної бази, навчальних ресурсів для реалізації освітніх компонентів програми підготовки майбутніх учителів початкових класів.

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. Підсумовуючи, зазначимо, що питання моніторингу якості вищої освіти є відносно малодослідженим, а технологія його здійснення потребує детальнішої розробки та постійного вдосконалення відповідно до вимог суспільства. Проблема якості підготовки майбутніх учителів початкових класів є складовою якості усього освітнього процесу в університеті, проте має низку специфічних особливостей, які означені стандартом за спеціальністю 013 «Початкова освіта». Ефективність функціонування системи надання якісних освітніх послуг в цілому забезпечується дотриманням певних базових принципів організації освітнього процесу як от: первинної управлінської відповідальності університету за якість професійної підготовки, відповідності, розвитку культури якості освіти в цілому та врахування потреб і запитів стейкхолдерів, інтересів та очікувань здобувачів освіти. Окреслені засади стосуються здебільшого управлінських та організаційних моментів, проте підготовка вчителів початкових класів передбачає низку специфічних аспектів. Дослідження таких аспектів та їх врахування при плануванні освітнього процесу, що безпосередньо впливає на якість освіти, становить перспективу подальших наукових розвідок.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Анненкова І. Критерії і показники якості освіти у ВНЗ. URL: https://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/doc/2011/8_2011/1.pdf
2. Грай Г. Використання засобів автотестування в поточному оцінюванні. *Заступник директора школи*. 2017. № 3. С. 24–42.
3. Зарудня О. Блочно-змістові складові моніторингу професійної діяльності вчителя початкової школи. *Початкова школа і сучасність*. 2017. № 8. С. 10–12.

4. Зінченко В. Модель моніторингу якості навчального процесу у вищому навчальному закладі. *Освіта та педагогічна наука*. 2013. № 3. С. 16–26.

5. Шаповал І. Здійснюємо моніторинг ефективності роботи вчителя. *Заступник директора школи*. 2017. № 3. С. 17–23.

6. Швардак М. Моніторинг якості освіти: конспекти лекцій Мукачєво: МДУ, 2020. 108 с.

REFERENCES

1. Annienkova, I. Kryterii i pokaznyky yakosti osvity u VNZ. [Criteria and indicators of the quality of education in a higher educational institution] URL: https://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/doc/2011/8_2011/1.pdf [in Ukrainian]

2. Hrai, H. (2017). Vykorystannia zasobiv avtomonitorynhu v potochnomu otsiniuvanni. [Use of self-monitoring tools in current assessment]. *Zastupnyk dyrektora shkoly*. № 3. S. 24–42. [in Ukrainian]

3. Zarudnia, O. (2017). Blochno-zmistovi skladovi monitorynhu profesiinoi diialnosti vchytelia pochatkovoї shkoly. [Block-content components of monitoring the professional activity of an elementary school teacher]. *Pochatkova shkola i suchasnist*. № 8. S. 10–12. [in Ukrainian]

4. Zinchenko, V. (2013). Model monitorynhu yakosti navchalnoho protsesu u vyshchomu navchalnomu zakladi. [A model of monitoring the quality of the educational process in a higher educational institution.] *Osvita ta pedahohichna nauka*. № 3. S. 16–26. [in Ukrainian]

5. Shapoval, I. (2017). Zdiisniuemo monitorynh efektyvnosti roboty vchytelia. [We monitor the effectiveness of the teacher's work]. *Zastupnyk dyrektora shkoly*. № 3. S. 17–23. [in Ukrainian]

6. Shvardak, M. (2020). *Monitorynh yakosti osvity: konspekty lektsii Mukachevo* [We monitor the effectiveness of the teacher's work]: MDU. 108 s. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

РАДІУК Інна Володимирівна – доктор філософії, старший викладач кафедри теорії і методики початкової освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Наукові інтереси: професійна підготовка майбутніх учителів початкових класів.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

RADIUK Inna Volodymyrivna – Ph.D. (Pedagogy), Subject Areas Educational, Pedagogical Sciences, Senior Lecturer at the Department of Theory and Methods of Primary Education, Lesya Ukrainka Volyn National University.

Scientific interests: professional training of future primary school teachers.

Стаття надійшла до редакції 17.04.2024 р.

УДК: 37.091.4

DOI: 10.36550/2415-7988-2024-1-214-295-299

ДЯЧИК Наталія Юрївна – аспірант кафедри педагогіки та інноваційної освіти Національного університету «Львівської політехніки»
 ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-1337-9982>
 e-mail: nataliia.y.diachyk@lpnu.ua

ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ: ІНТЕГРАТИВНИЙ ПІДХІД

Характеристика основної теми. Для формування педагогічної компетентності сучасного психолога необхідна когнітивна основа, суттєвим компонентом якої є педагогічні знання. Інтеграція педагогічних знань і умінь психолога передбачає орієнтацію не лише на сучасний, але й на майбутній розвиток особистості з урахуванням глобальних тенденцій розвитку науки та освіти. Проблема. На сучасному етапі в психологічній освіті можливості педагогічних знань та умінь використовуються далеко не повністю. Аналіз стану практики показує, що педагогічні дисципліни викладаються ізольовано, водночас виявлено чітке зростання позитивного ставлення студентів до вивчення педагогічних дисциплін. Мета статті –

обґрунтувати можливість інтегративного підходу до розроблення принципів формування педагогічної компетентності майбутніх психологів. Узагальнені результати. Виявлено, що формування педагогічної компетентності майбутнього психолога передбачає: визначення принципів формування педагогічних компетентностей та умінь; розроблення критеріїв відбору змісту та побудову моделі педагогічних компетентностей психологів; розроблення метакурсу "Педагогічна компетентність психолога" для закладів вищої освіти та методики вивчення цього курсу. Обґрунтовано такі принципи формування педагогічних компетентностей майбутніх психологів: інтеграції цілей (двоєдиною ціллю педагогічної компетентності освіти, що передбачає оптимальне поєднання спеціальних та педагогічних знань у її змісті); єдності загальної та педагогічної компетентності (педагогічна компетентність психолога є повноцінним компонентом цілісної системи його професійної компетентності); професійної психолого-педагогічної спрямованості навчання (орієнтація педагогічних дисциплін на практичні потреби фахівця у галузі психології); творчості (формування педагогічних компетентностей сприяє реалізації творчого потенціалу майбутнього психолога; гармонізації (формування не лише професіонала, а й особистості майбутнього психолога можливе за умови пріоритету гуманістичних ідей у процесі педагогічної компетентності підготовки); метадисциплінарності: (процес вивчення педагогічних дисциплін доцільно реалізувати шляхом вивчення метакурсів як систем інтегрованих знань) тощо.

Ключові слова: принцип, формування, педагогічна компетентність, майбутні психологи, інтегративний підхід, система, психолого-педагогічна спрямованість, метакурс.

DIACHYK Nataliya Yuriiivna –

graduate student of the Department of Pedagogy and Innovative Education,
Lviv Polytechnic National University

ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-1337-9982>

e-mail: natalia.y.diachyk@lpnu.ua

PRINCIPLES OF FORMING THE PEDAGOGICAL COMPETENCE OF FUTURE PSYCHOLOGISTS: AN INTEGRATIVE APPROACH

Characteristic the main topic. For the formation of the pedagogical competence of a modern psychologist, a cognitive basis is necessary, an essential component of which is pedagogical knowledge. The integration of pedagogical knowledge and the skills of a psychologist involves orientation not only to the current, but also to the future development of the individual, taking into account the global trends in the development of science and education. Problem. At the current stage in psychological education, the possibilities of pedagogical knowledge and skills are far from being fully used. The analysis of the state of practice shows that pedagogical disciplines are taught in isolation, at the same time, a clear increase in the positive attitude of students to the study of pedagogical disciplines is revealed. The purpose of the article is to substantiate the possibilities of an integrative approach to the development of principles of the formation of pedagogical competence of future psychologists. Generalized results. It was revealed that the formation of the pedagogical competence of the future psychologist involves: determining the principles of building pedagogical integrated knowledge and skills; development of content selection criteria and construction of a model of pedagogical competencies of psychologists; development of the metacourse "Pedagogical competence of a psychologist" for institutions of higher education and methods of studying this course. The following principles of the formation of pedagogical competences of future psychologists are substantiated: integration of goals (the dual goal of pedagogical competence of education, which involves an optimal combination of special and pedagogical knowledge in its content); the unity of general and pedagogical competence (the pedagogical competence of a psychologist is a full-fledged component of the integral system of his professional competence); professional psychological and pedagogical focus of training (orientation of pedagogical disciplines on the practical needs of a specialist in the field of psychology); creativity (the formation of pedagogical competences contributes to the realization of the creative potential of a future psychologist; harmonization (the formation of not only a professional, but also the personality of a future psychologist is possible under the condition of the priority of humanistic ideas in the process of pedagogical competence training); metadisciplinary: (the process of studying pedagogical disciplines should be implemented by studying metacourses as systems of integrated knowledge) etc.

Key words: principle, formation, pedagogical competence, future psychologists, integrative approach, system, psychological and pedagogical orientation, metacourse.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. На сучасному етапі спостерігається недостатня увага до педагогічного аспекту підготовки майбутнього психолога, хоча можливості педагогічних знань і умінь, а також формування інтегральної психолого-педагогічної культури психолога використовуються далеко не повністю. Аналіз стану практики показує, що педагогічні дисципліни викладаються ізольовано, їх обсяг у навчальному плані критично малий. Водночас виявлено чітке зростання позитивного ставлення студентів до поглибленого вивчення педагогічних дисциплін.

На наш погляд, у формуванні когнітивної основи педагогічної компетентності майбутнього психолога інтеграція є найбільш доцільним засобом, який одночасно забезпечує функціонально повний мінімум педагогічних знань та усуває перевантаження студентів фактичним матеріалом. Інтеграція педагогічних та психологічних знань

передбачає орієнтацію не лише на сучасний, але й на майбутній розвиток особистості майбутнього психолога з урахуванням глобальних тенденцій розвитку освіти.

Для формування педагогічної компетентності майбутнього психолога у її найширшому розумінні (органічне поєднання загальношкільської та професійно спрямованої педагогічної компетентності) необхідно сформувати її когнітивну базу. Оскільки концептуальні положення систематизації змісту знань майбутніх психологів базуються на урахуванні характеру і змісту їх фахової діяльності, то система педагогічних знань повинна бути інтегрованою та професійно спрямованою.

Обґрунтування та розроблення педагогічних компетентностей майбутніх психологів передбачає першочергове їх методологічне та теоретичне обґрунтування, зокрема виокремлення принципів формування педагогічних компетентностей

майбутніх психологів; розроблення критеріїв відбору змісту та побудови моделі педагогічних компетентностей психологів; розроблення метакурсу “Педагогічна компетентність психолога” для закладів вищої освіти та методики вивчення цього курсу.

Таким чином, актуальність проблеми формування педагогічних компетентностей майбутніх психологів зумовлена недостатнім забезпеченням педагогічної підготовки сучасного психолога, який постійно працює з людьми і повинен мати ґрунтовні знання з низки питань педагогічної науки. Основним засобом вирішення цієї проблеми вважаємо інтегративний підхід, що передбачає перетворення традиційного змісту педагогічної освіти, структурну перебудову засвоєння інтегрованого змісту навчання, створення принципово нових метакурсів на інтегративній основі тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Сучасні вимоги до роботи вищого навчального закладу передбачають на думку Л. Дольнікової «пошук інноваційних, ефективних форм і методів навчання, перегляд і удосконалення програм, навчальних планів, створення інтегрованих курсів дисциплін, які забезпечують якість знань, обґрунтовують нові функції педагогіки вищої школи, яка останнім часом знаходиться в пошуку ефективних підходів у навчанні та вихованні студентства» [2, с. 274].

Як зазначають З. Шацька та Т. Бабіна, «світовий процес інтеграції здійснює активний вплив і на сферу освіти, стимулюючи її розвиток, як на внутрішньому, так і на зовнішньому рівнях. Впровадження інтеграційних методів навчання, інтеграція наукових знань в рамках освітнього процесу, інтеграція самого освітнього процесу сприяє покращенню процесу засвоєння знань, підвищенню рівня науково-дослідницької діяльності [9, с.47]. Водночас, уміння комплексно застосувати знання «лежить в основі творчого підходу особистості. Озброєння майбутніх фахівців такими вміннями – актуальне завдання вищої школи, яке диктується тенденціями інтеграції в науці і розв’язується за допомогою використання в навчальному процесі різних видів інтеграції» [5, с. 29].

Т. Григоренко вважає, що «впровадження та осмислення принципів саме у навчальному процесі надає перевагу організувати його в певній послідовності, підтвердити й визначити його цілі й обмірковано підійти до змістового наповнення, обрати форми і методи навчання, які були б відповідними цілям» [1, с. 70]. Ми погоджуємося з думкою цього автора, що саме розроблення принципів, які взаємопов’язані між собою, дозволяє підвищити якість професійної підготовки майбутніх психологів.

У зв’язку з цим, «сучасні інновації у сфері надання освітніх послуг пов’язані з оволодінням студентами новим мистецтвом – мистецтвом інтеграції – умінням поєднувати знання, отримане у різних галузях навчання, об’єднувати аудиторні знання й практичний досвід, зміцнювати набуте у процесі навчання в університеті знання шляхом

його використання у реальних ситуаціях за межами навчального закладу» [8, с. 184]. Поруч з цим, «інтеграція в освіті «розглядається і вивчається як педагогічна категорія, що забезпечує можливість створення взаємозв’язків між навчальними дисциплінами; розкриває роль і місце міжпредметних зв’язків у системі освіти; визначає ідею про необхідність інтеграції змісту навчальних дисциплін для отримання цілісних знань; характеризує методи викладу навчального матеріалу викладачем при інтегративному підході» [4, с. 197]. Адже, рівень освіченості «не визначається виключно обсягом знань, їх енциклопедичністю. З позицій компетентнісного підходу рівень освіченості визначається здатністю розв’язувати проблеми різних рівнів складності на основі наявних знань» [6, с. 267].

У дослідженні ми спиралися на висновки авторів щодо інтеграції знань як психолого-педагогічної проблеми [7], розробки Л. Кондрацької та І. Толмачової щодо формування педагогічної компетентності у майбутніх магістрів психології, а також праці Ю. Козловського, В. Ортинського та М. Пашечка про вплив інтеграції на рівень професійної компетентності фахівців [9] та ін.

Мета статті – обґрунтування принципів формування педагогічної компетентності майбутніх психологів на засадах інтегративного підходу.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Основними ідеями інтеграції у професійній підготовці психолога є розуміння необхідності формування педагогічної компетентності як атрибутивної складової професійної компетентності психолога; передбачення етапності інтеграції педагогічних знань для формування професійно спрямованої їх системи з урахуванням специфіки закладів вищої освіти та розробка організаційно-методичного забезпечення педагогічної підготовки психолога. Для формування цілісної загальної та педагогічної компетентності сучасного психолога необхідна когнітивна основа, суттєвим компонентом якої є педагогічні знання, структура якої залежить від компонентів інтеграції знань (тем чи окремих тем).

Основну ідею інтеграції педагогічних та психологічних знань складає навчання за інтегрованими блоками дисциплін – метакурсами – скоординованими між собою тематично і хронологічно. Їх кінцевим результатом є оптимізація когнітивної основи педагогічних знань майбутніх психологів, яка спрямована на формування загальної і педагогічної компетентності і покращення якості як професійних, так і особистісних якостей майбутнього психолога.

На основі теоретичних досліджень ми розробили **принципи формування педагогічних компетентностей майбутніх психологів:**

- інтеграції цілей (двоєдиною ціллю педагогічної компетентності освіти, що передбачає оптимальне поєднання спеціальних та педагогічних знань у її змісті);

- єдності загальної та педагогічної компетентності (педагогічна компетентність психолога є повноцінним компонентом цілісної системи його професійної компетентності);

- професійної психолого-педагогічної спрямованості навчання (орієнтація педагогічних дисциплін на практичні потреби фахівця у галузі психології);

- творчості (формування педагогічних компетентностей сприяє реалізації творчого потенціалу майбутнього психолога;

- гармонізації (формування не лише професіонала, а й особистості майбутнього психолога можливе за умови пріоритету гуманістичних ідей у процесі педагогічної компетентності підготовки);

- метадисциплінарності: (процес вивчення педагогічних дисциплін доцільно реалізувати шляхом вивчення метакурсів як систем інтегрованих знань) тощо.

Нижче ці принципи детально обґрунтовуємо.

Принцип інтеграції цілей. Цілі формують сукупність конкретних завдань вивчення педагогічних дисциплін у професійній підготовці майбутніх психологів, а саме: органічне поєднання педагогічних знань шляхом їх інтеграції; формування когнітивної основи педагогічних знань як важливого компонента педагогічної компетентності психолога; науково-методичне забезпечення інтеграції педагогічних знань; підготовка навчальних програм з нових педагогічних дисциплін, зокрема, метакурсів; розвиток творчих здібностей майбутнього психолога; створення умов для мотивації навчання педагогічних дисциплін; упровадження інноваційних підходів та технологій навчання.

Принцип єдності загальної та педагогічної компетентності. У підготовці сучасного психолога не можна обмежитися професійними знаннями і вміннями. На жаль, формуванню такої надзвичайно важливої складової професіоналізму майбутнього психолога як педагогічна культура, яка водночас значною мірою характеризує і особистість, приділяється недостатня увага. Педагогічна компетентність має бути супроводом професійної діяльності, аналогічно як психологічна підтримка повинна супроводжувати діяльність педагога.

Принцип професійної психолого-педагогічної спрямованості. Цим принципом передбачається орієнтація педагогічних дисциплін на практичні потреби студентів-психологів, що передбачає органічне поєднання фахових та педагогічних складових, утвердження нового статусу педагогічних дисциплін у структурі психологічної освіти, формування світогляду майбутнього психолога, в основу якого покладені педагогічні цінності тощо.

Професійна спрямованість педагогічних знань у підготовці майбутнього психолога передбачає науково обґрунтовану інтеграцію фахових та педагогічних знань двох видів: посередньо: через включення у зміст педагогічних дисциплін відомостей з психологічних наук; безпосередньо:

через акцентування у вивченні психологічних дисциплін прикладних аспектів педагогічних наук.

Це зумовило використання нами поняття “професійно спрямована інтеграція”, а не “професійна спрямованість вивчення педагогічних дисциплін”. Ми вбачаємо суттєву різницю між ними, яка полягає у наступному. Принцип професійної спрямованості, який широко використовувався і використовується у професійній педагогіці, передбачає у першу чергу жорстке підпорядкування всіх тем логіці і змісту професійно-орієнтованих та спеціальних дисциплін у будь-якому навчальному закладі. До недавнього часу домінував доволі формальний підхід до реалізації принципу професійної спрямованості. У його рамках зміст педагогічних дисциплін поділявся на дві групи: перша, яку можна було професійно спрямовувати та друга, яка практично не підлягала професійній спрямованості.

Професійно спрямована інтеграція педагогічних знань забезпечує важливу мету – формування когнітивної основи педагогічної компетентності психолога, яка є необхідною, але не достатньою умовою становлення його особистості. Іншими словами, когнітивна основа педагогічної компетентності створює необхідні передумови професійного і загального розвитку особистості шляхом формування необхідного мінімуму педагогічних знань майбутнього психолога.

Принцип творчості. Творчість має яскраво виражену внутрішню світоглядну спрямованість, продукти навчання розглядаються і оцінюються з позиції особистісного культурного розвитку студента, що розвиває його інтелектуальні та творчі здібності. Особливо важливим для психолога є те, що використання креативного підходу сприяє розвитку винахідницьких здібностей. Це дає можливість сформуванню нового рівня мислення психолога, який відповідає рівню тих складних завдань, що їх має вирішувати нині людина; забезпечити соціальну мобільність майбутнього психолога. Інтеграція знань у підготовці майбутніх психологів на засадах інтеграції спрямована на підготовку творчо мислячих психологів.

Принцип гармонізації. Одним із найважливіших шляхів гармонізації професійної підготовки є гуманістичне осмислення результатів людської діяльності, яке повинно знайти відображення у змісті навчання. Без науково обґрунтованого моделювання змісту та процесу вивчення системи основ педагогічних наук у вищій школі практично неможливо змінити на краще діючі підходи до навчання педагогічних дисциплін. Ми акцентуємо увагу на розробці модельного підходу саме тому, що у межах досліджуваної нами проблеми сформувалася нова парадигма гуманістичного мислення, вироблені визнані більшістю провідних педагогів концептуальні підходи й вимоги до систематизації змісту вищої психологічної освіти.

Висновки та перспективи подальших розвідок напряму. Основним інструментальним засобом побудови цілісної системи педагогічних знань майбутніх психологів є інтегративний підхід до формування змісту та організації форм навчання.

Цілі інтеграції педагогічних знань майбутніх психологів спрямовуються на формування цілісної системи знань як основи педагогічної компетентності та педагогічної підготовки майбутнього психолога. Для формування цілісної загальної та педагогічної компетентності сучасного психолога необхідна когнітивна основа, суттєвим компонентом якої є педагогічні знання, структура якої залежить від компонентів інтеграції знань (тем чи окремих тем). Основну ідею інтеграції педагогічних знань складає навчання за інтегрованими блоками педагогічних дисциплін (метакурсами), скоординованими між собою тематично і хронологічно. Формування системи інтегрованих знань майбутніх психологів конкретного профілю має ряд особливостей, зумовлених специфікою педагогічної компетентності діяльності. Обґрунтовано такі принципи формування педагогічних компетентностей майбутніх психологів: інтеграції цілей; єдності загальної та педагогічної компетентності; професійної психолого-педагогічної спрямованості навчання; творчості; гармонізації та метадисциплінарності.

Подальші дослідження будуть пов'язані з розробленням методичних основ вивчення інтегрованого метакурсу “Педагогічна компетентність психолога”.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Григоренко Т. В. Формування професійних компетентностей у психолога (спеціального, клінічного) у процесі навчання: дис. доктора філософії: 016 / Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. Київ, 2021. 237 с.
2. Дольнікова Л. В., Цубов Л. В. Організаційно-педагогічні формування системи інтегрованих знань студентів як передумови підвищення їх фахової компетенції. *Вісник НУ «Львівська політехніка»*. 2012. № 739. С. 273–278.
3. Кондрацька Л., Толмачова І. Формування педагогічної компетентності у майбутніх магістрів психології. *Імідж*. 2021. № 4 (199). С. 58–63.
4. Лавніков О. А., Лесик А. С. Інтегративний підхід у системі вищої освіти: поняття і особливості. *Вісник університету імені Альфреда Нобеля*. 2020. № 1 (19). С. 195–199.
5. Падун Н. О., Падун А. О. Інтегроване навчання як міждисциплінарна проблема. *Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя*. 2017. № 2. С. 26–31.
6. Паламар С. Компетентнісний підхід як методологічний орієнтир модернізації сучасної освіти. *Освітлогічний дискурс*. 2018. № 1–2. С. 267–278.
7. Сільвейстр А. М., Моклюк М. О., Моклюк О. О. Інтеграція знань як психолого-педагогічна проблема. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. 2017. Вип. 57. С. 171–178.
8. Токарева А. В. Інтегративне навчання як один з перспективних напрямів розвитку сучасної вищої освіти. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля*. 2014. № 2(8). С. 184–187.
9. Шацька З. Я., Бабіна Т. Напрями інтеграційних процесів в освіті. *Проблеми інтеграції освіти, науки та бізнесу в умовах глобалізації: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції* (Київ, 10 листопада 2020 року). Київ : КНУТД, 2020. С. 46–47.

REFERENCES

1. Hryhorenko, T. V. (2021). Formuvannya profesiynykh kompetentnostei u psykholoha (spetsialnoho, klinichnoho) u

protsezi navchannia [Professional competencies formation of psychologist (special, clinical) in the educational process]. Doctor's thesis. Kyiv: Natsionalnyi pedahohichnyi universytet imeni M. P. Drahomanova. [in Ukrainian]

2. Dolnikova, L. V., Tsubov, L. V. (2012). Orhanizatsiino-pedahohichni formuvannia systemy intehrovanykh znan studentiv yak peredumovy pidvyshchennia yikh fakhovoi kompetentsii [Organizational and pedagogical formation of student integrated knowledge system as preconditions of increasing of their professional competence]. *Visnyk NU «Lvivska politekhnik» – Bulletin of «Lviv Polytechnic University»*, 739, S. 273–278. [in Ukrainian]

3. Kondratska, L., Tolmachova, I. (2021). Formuvannia pedahohichnoi kompetentnosti u maibutnikh mahistriv psykholohii [The pedagogical competence development in future masters of psychology]. *Imidzh – Image*, 4 (199), S. 58–63. [in Ukrainian]

4. Lavnikov, O. A., Lesyk, A. S. (2020). Intehratyvnyi pidkhid u systemi vyshchoi osvity: poniattia i osoblyvosti [Integrative approach in the system of higher education: concepts and features]. *Visnyk universytetu imeni Alfreda Nobelia – Bulletin of Alfred Nobel University*, 1(19), S. 195–199. [in Ukrainian]

5. Padun, N. O., Padun, A. O. (2017). Intehrovane navchannia yak mizhdystyplinarna problema [Integrated education as an interdisciplinary problem]. *Naukovi zapysky NDU im. M. Hoholia – Scientific notes of NSU named after M. Gogol*, 2, S. 26–31. [in Ukrainian]

6. Palamar, S. (2018). Kompetentnisnyi pidkhid yak metodolohichnyi oriientyr modernizatsii suchasnoi osvity [Competence approach as a methodological landmark of modernization of modern education]. *Osvitlohichnyi dyskurs – Educational discourse*, 1–2, S. 267–278. [in Ukrainian]

7. Silveistr, A. M., Mokliuk, M. O., Mokliuk, O. O. (2017). Intehratsiia znan yak psykholoho-pedahohichna problema [Integration of knowledge as a psychological and pedagogical problem]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova – Scientific journal of the National Pedagogical University named after M. P. Drahomanov*, 57, S. 171–178. [in Ukrainian]

8. Tokarieva, A. V. (2014). Intehratyvne navchannia yak odyn z perspektyvnykh napriamiv rozvytku suchasnoi vyshchoi osvity [Integrative education as one of the promising areas of development of modern higher education]. *Visnyk Dnipropetrovskoho universytetu imeni Alfreda Nobelia – Bulletin of the Dnipropetrovsk University named after Alfred Nobel*, 2(8), S. 184–187. [in Ukrainian]

9. Shatska, Z. Ya., Babina, T. (2020). Napriamy intehratsiynykh protsesiv v osviti [Directions of integration processes in education]. *Problemy intehratsii osvity, nauky ta biznesu v umovakh hlobalizatsii: materialy II Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii – Problems of the integration of education, science and business in the conditions of globalization: materials of the II International Scientific and Practical Conference*. (S. 46–47). Kyiv: KNUITD. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ДЯЧИК Наталія Юрївна – аспірант кафедри педагогіки та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка».

Наукові інтереси: підготовка майбутніх психологів, педагогічна компетентність психолога, інтегративний підхід, метапредметний підхід

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

DIACHYK Nataliya Yuriivna – graduate student of the Department of Pedagogy and Innovative Education, Lviv Polytechnic National University

Scientific interests: training of future psychologists, pedagogical competence of a psychologist, integrative approach, metasubject approach.

Стаття надійшла до редакції 17.05.2024 р.